

(Time- 2.30 Hours)

(Total Marks- 75)

Please check whether you have got the right question paper.

N.B. 1. Attempt all questions.

2. All questions carry equal marks.

- Q.1a)** Trace the historical journey of industrialization from its early stages to the present day. Highlight key milestones and changes that have occurred during this process. **15**
- OR**
- b)** Explain the role of Small and Medium Enterprises in Indian Economy. **15**
- Q.2 a)** Discuss labour market with reference to Malaysia and Thailand. **15**
- OR**
- b)** Discuss the impact of industrial disputes. **15**
- Q.3 a)** Explain the Concept of New Work Organisation with special reference to gender diversity. **15**
- OR**
- b)** Explain different types of organizational culture. **15**
- Q.4 a)** What is outsourcing? Compare the advantages with the disadvantages of outsourcing. **15**
- OR**
- b)** Discuss the different types of International Labour Standards. **15**
- Q.5** Write short notes on Any three. **15**
- a)** Unorganized Worker's Social Security Act, 2008
- b)** Privatisation
- c)** Types of participation
- d)** Decent Work

(वेळ- २: ३० तास)

(एकूण गुण- ७५)

कृपया तुम्हाला योग्य प्रश्नपत्रिका मिळाली आहे का ते तपासा.

सूचना:- १) सर्व प्रश्न सोडवा.

२) सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत.

- प्र.१ अ) औद्योगिकीकरणाच्या सुरुवातीच्या टप्प्यापासून ते आजपर्यंतच्या ऐतिहासिक प्रवासाचा मागोवा घ्या. या प्रक्रियेदरम्यान घडलेले महत्वाचे टप्पे आणि बदल लिहा. १५
- किंवा
- ब) भारतीय अर्थव्यवस्थेतील लघु आणि मध्यम उद्योगांची भूमिका स्पष्ट करा. १५
- प्र.२ अ) मलेशिया आणि थायलंडच्या संदर्भात श्रम बाजारावर चर्चा करा. १५
- किंवा
- ब) औद्योगिक विवादांच्या परिणामाची चर्चा करा. १५
- प्र.३ अ) लैंगिक विविधतेच्या विशेष संदर्भात नवीन कार्य संस्थेची संकल्पना स्पष्ट करा. १५
- किंवा
- ब) संघटनात्मक संस्कृतीचे विविध प्रकार स्पष्ट करा. १५
- प्र.४ अ) आउटसोर्सिंग म्हणजे काय? आउटसोर्सिंगचे फायदे आणि तोटे लिहा. १५
- किंवा
- ब) विविध प्रकारच्या आंतरराष्ट्रीय कामगार मानकांची चर्चा करा. १५
- प्र.५ कोणत्याही तीनवर टीप लिहा. १५
- अ) असंघटित कामगार सामाजिक सुरक्षा कायदा, २००८
- ब) खाजगीकरण
- क) सहभागाचे प्रकार
- ड) सभ्य काम
